

REDACTIONEEL

Nieuwe dromen

Geen krant kun je openslaan zonder iets te lezen over de huidige situatie op de woningmarkt. De woningmarkt is in crisis. Er is sprake van schaarste en de beschikbare woningen zijn lang niet voor iedereen te betalen (als er al woningen beschikbaar zijn). Ook stijgen de prijzen in de huursector en lopen de wachtlijsten voor sociale huurwoningen op tot wel vijftien jaar. Tel daar die andere Nederlandse crisis rondom stikstof en PFAS bij op en er ontstaat een nog knellendere situatie: er moet méér worden gebouwd, maar dit gaat niet snel genoeg. En als er dan gebouwd kan worden, wáár dan?

Nu is er niet voor het eerst sprake van een woningcrisis. Zo wordt in het afgelopen jubileumnummer al teruggeblikt op dertig jaar woonbeleid. In AGORA is vaak aandacht besteed aan de sociale en ruimtelijke consequenties van het volkshuisvestingsbeleid en nieuwe woonparadigma's die kwamen en gingen. Ik woon zelf in het Utrechtse Kanaleneiland, een wijk waar veel over geschreven is. Ooit stond Kanaleneiland symbool voor een toekomstdroom die in Nederland vanaf de jaren 60 ontstond. De wijk staat voor de maakbaarheid die Nederland kenmerkte in de tweede helft van de 20e eeuw. Grootschalig en utopisch. Een aantal weken terug bezocht ik een boeiende tentoonstelling over deze uitbreidingswijk van Utrecht: Dromen in beton. Kanaleneiland was ooit het antwoord op de problemen waar de drukke en overvolle stad Utrecht mee kampte. Een wijk met moderne lichte woningen voorzien van de nieuwste gemakken, een ruim opgezet stratenplan en genoeg parkeerplaatsen. Met de bouw van Kanaleneiland in de jaren 50 kwam de droom van duizenden Utrechters uit. Beroemd architect Rietveld omschreef de woningen in Kanaleneiland als 'de ideale superflats' in het 'nieuwe Hof van Eden'. De wijk was destijds een revolutie op het gebied van volkshuisvesting. Toch bleek de tijdweerbarstig te zijn. Kanaleneiland werd een symbool voor problemen. Hoewel de wijk anno 2020 weer in opkomst is, er veel gebouwd en verbouwd wordt om nieuwe groepen aan te trekken, rest nog wel de vraag of deze wijk kan bloeien voor iedereen.

Aan de vraag naar huizen lijkt in de komende jaren in ieder geval nog geen einde te komen. Wordt het niet tijd om anders naar het huisvestingsvraagstuk te gaan kijken? Moeten we nog wel blijven dromen van die ruime doorzonwoning met twee slaapkamers? Met andere woorden, moeten we nog wel blijven dromen in beton? Het woningtekort in 2020 houdt zich ook bezig met vraagstukken over de beschikbare ruimte, duurzaamheid, mobiliteit en betaalbaarheid. Maar ook de vraag voor wie we moeten bouwen staat centraal. In toenemende mate is er aandacht voor verschillende typen huishoudens en diens verschillende woonwensen. De Nederlandse bevolking groeit en het aantal eenpersoonshuishoudens in ons land groeit doordat mensen vaker single zijn of doordat ouderen langer thuis blijven wonen. In Vlaanderen zijn in de afgelopen drie jaar meer appartementen gebouwd dan andere soort woningen, terwijl in Nederland juist meer eengezinswoningen zijn gebouwd. Als deze trend zich doorzet, zijn appartementen in 2022 het meest voorkomende woningtype in Vlaanderen. Opvallend is dat de eengezinswoning in Nederland zeker tot 2030 nog in de meerderheid blijft. In Nederland is een op de drie huizen een rijtjeshuis. Huizen die voor starters en ook voor gezinnen met een laag- of middeninkomen in Nederland te kostbaar zijn geworden. Niet iedereen wil of kan

wachten op het moment dat er weer voldoende heipalen de grond in gaan of de huizenprijzen weer gaan dalen. De wooncrisis vraagt om creatieve woonvormen en misschien wel om nieuwe dromen? Is het tijd om te gaan dromen van een tiny house, van zelfbouw of het opzetten van een eigen wooncoöperatie? In dit nieuwe decennium, en in een nieuwe jaargang van AGORA, is het tijd om een nieuw perspectief op wonen centraal te stellen. De titel van dit nummer mag dan wel 'Anders Wonen' zijn, wellicht is het over een paar jaar wel het nieuwe wonen.

Demi van Weerdenburg, Hoofdredactie AGORA

COVERFOTO

Binnentuin van het co-housingproject Brutopia in Brussel. Foto in het kader van de expo 'Housing apart Together'.

Foto: Brecht Van Maele

INFOGRAPHIC

Organisatiediagram woonalternatieven.

Bron: Joren Sansen